

**REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
w Poznaniu**

Poznań, 23 lipca 2025 r.

WPP-I.610.67.2025.MG.2

POSTANOWIENIE

Na podstawie art. 30 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478, z późn. zm.), art. 13i ust. 3 pkt 5 lit. b tiret 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130, z późn. zm.) oraz art. 106 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572, z późn. zm.)

postanawiam

nie uzgodnić projektu planu ogólnego gminy Ujście.

Na podstawie art. 24 ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym informuję, że uzgodnienie przedmiotowego projektu planu ogólnego będzie możliwe, w przypadku, gdy realizacja jego ustaleń nie będzie stwarzać możliwości wystąpienia znacząco negatywnego oddziaływania na cele i przedmioty ochrony obszarów specjalnej ochrony ptaków Puszcza nad Gwdą PLB300012, Nadnoteckie Łęgi PLB300003, Dolina Środkowej Noteci i Kanału Bydgoskiego PLB300001, obszarów specjalnej ochrony siedlisk Ostoja Pilska PLH300045 i Dolina Noteci PLH300004 oraz gdy nie będzie stwarzać możliwości naruszenia zapisów zarządzeń: Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 20 czerwca 2017 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Nadnoteckie Łęgi PLB300003 (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2017 r. poz. 4760), Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 28 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Noteci PLH300004 (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2014 r. poz. 2924, z późn. zm.), Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 18 stycznia 2023 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Pilska PLH300045 (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2023 r. poz. 667)

Uzasadnienie

Burmistrz Ujścia, pismem z 18 czerwca 2025 r., znak: R-GP.6721.1.1.2024, zwrócił się do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu o uzgodnienie, wskazanego w sentencji projektu planu ogólnego, zgodnie z art. 13i ust. 3 pkt 5 lit. b, ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130, z późn. zm.), wyznaczając termin 21 dni na jego uzgodnienie.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu pismem z 1 lipca 2025 r., znak: WPP-I.610.67.2025.MG.1 na podstawie art. 25 ust. 1 a ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym zwrócił się do Burmistrza Ujścia z prośbą o zmianę terminu uzgodnienia z 21 dni na 30 dni ze względu na skomplikowany charakter sprawy.

Burmistrz Ujścia, pismem z 8 lipca 2025 r., znak: GP.6721.1.1.2025 wydłużył termin uzgodnienia projektu planu ogólnego gminy Ujście z 21 dni na 30 dni.

Obszar objęty projektem planu ogólnego położony jest częściowo na obszarach specjalnej ochrony ptaków Puszcza nad Gwdą PLB300012, Nadnoteckie Łęgi PLB300003,

Dolina Środkowej Noteci i Kanału Bydgoskiego PLB300001, specjalnych obszarach ochrony siedlisk Ostoja Pilska PLH300045 i Dolina Noteci PLH300004 oraz obszarze chronionego krajobrazu „Dolina Noteci”, stąd na podstawie, art. 23 ust. 5, art. 30 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody oraz art. 13i ust. 3 pkt 5 lit. b tiret 4 podwójne tiret 3 i 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, projekt planu ogólnego wymaga uzgodnienia z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Poznaniu.

Obszar chronionego krajobrazu, zgodnie z art. 23 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcję korytarzy ekologicznych.

Projekt planu ogólnego na obszarze chronionego krajobrazu „Dolina Noteci” ustala następujące strefy planistyczne:

- strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną SW,
- strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną SJ,
- strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową SZ,
- strefa usługowa SU,
- strefa gospodarcza SP,
- strefa produkcji rolniczej SR;
- strefa infrastrukturalna SI,
- strefa zieleni i rekreacji SN,
- strefa cmentarzy SC,
- strefa otwarta SO,
- strefa komunikacyjna SK.

Obowiązującą podstawą prawną dla obszaru chronionego krajobrazu o nazwie „Dolina Noteci” jest rozporządzenie nr 5/98 Wojewody Pilskiego z dnia 15 maja 1998 r. w sprawie ustanowienia obszarów chronionego krajobrazu w województwie pilskim (Dz. Urz. Województwa Pilskiego z 1998 r. Nr 13, poz. 83).

Rozporządzenie to utraciło moc na podstawie art. 11 ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o zmianie ustawy o ochronie przyrody (Dz. U. z 2001 r. Nr 3, poz. 21). Jednak, zgodnie z art. 7 ustawy z 7 grudnia 2000 r. o zmianie ustawy o ochronie przyrody, obszary chronionego krajobrazu utworzone na podstawie dotychczasowych przepisów stały się obszarami chronionego krajobrazu w rozumieniu tej ustawy. Istnienie tych obszarów zostało również podtrzymane po wejściu w życie nowej ustawy o ochronie przyrody - ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody - na podstawie przepisu art. 153, który stanowi, że formy ochrony przyrody utworzone przed wejściem w życie tej ustawy stały się formami ochrony przyrody w rozumieniu niniejszej ustawy. Zatem cytowane rozporządzenie Wojewody Pilskiego zachowało obecnie moc jedynie w zakresie istnienia form ochrony przyrody. Tym samym nie obowiązują zakazy wprowadzone tym rozporządzeniem.

Analizując zakres ustaleń projektu planu ogólnego stwierdzono, że nie są one sprzeczne z celem ochrony obszaru chronionego. Tutejszy Organ wziął także pod uwagę, że dla obszaru chronionego krajobrazu „Dolina Noteci” nie ma obowiązujących przepisów wykonawczych, stąd nie ma podstaw do niezgodnienia projektu planu w części dotyczącej tego obszaru chronionego.

W stosunku do obszarów Natura 2000, zgodnie z art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody zabrania się, z zastrzeżeniem art. 34, podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności: pogorszyć stan

siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000 lub wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Projekt planu ogólnego na obszarze specjalnej ochrony ptaków Puszcza nad Gwdą PLB300012 ustala następujące strefy planistyczne:

- strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną SJ,
- strefa cmentarzy SC,
- strefa otwarta SO.

Zgodnie z informacjami zawartymi w Standardowym Formularzu Danych (SDF znajdującym się na stronie internetowej <http://www.natura2000.gdos.gov.pl> – data dostępu 24.06.2025 r.) przedmiotami ochrony obszaru specjalnej ochrony ptaków Puszcza nad Gwdą PLB300012 są następujące gatunki ptaków: włochatka *Aegolius funereus*, zimorodek *Alcedo atthis*, puchacz *Bubo bubo*, gągoł *Bucephala clangula*, lelek *Caprimulgus europaeus*, bocian czarny *Ciconia nigra*, łabędź krzykliwy *Cygnus cygnus*, dzięcioł czarny *Dryocopus martius*, muchołówka mała *Ficedula parva*, żuraw, *Grus grus*, bielik *Heliaetus albicilla*, lerka *Lulula arborea*, nurogęs *Mergus merganser*, kania czarna *Milvus migrans*, kania ruda *Milvus milvus*, rybołów *Pandion haliaetus*.

Dla obszaru specjalnej ochrony ptaków Puszcza nad Gwdą PLB300012 obowiązuje plan zadań ochronnych ustanowiony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 21 kwietnia 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza nad Gwdą PLB300012, zmieniony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 9 czerwca 2017 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza nad Gwdą PLB300012 (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2015 r. poz. 2773; zm.: z 2017 r. poz. 4387).

Tereny objęte projektem planu ogólnego na ww. obszarze Natura 2000 obejmują głównie rozległe tereny leśne.

Na podstawie dokumentacji do planu zadań ochronnych ustalono, że na terenie objętym projektem planu stwierdzono występowanie lerki oraz dzięcioła czarnego, gatunków będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 Puszcza nad Gwdą PLB300012.

Dzięcioł czarny zasiedla wszystkie większe kompleksy lasów w starszych klasach wieku, od wszelkiego typu borów, poprzez buczyny, dąbrowy i grądy, aż po lasy łęgowe. Unika niewielkich zadrzewień i drzewostanów w młodszych klasach wieku. W obrębie trwale zajmowanego terytorium konieczna jest obecność przynajmniej kilkuhektarowych fragmentów starodrzewi w wieku co najmniej 100 lat. Wysokie zagęszczenie gatunek osiąga m.in. w Puszczy nad Gwdą [Gromadzki M. (red.) 2004. Ptaki. Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. T. 8 (część II), s. 264].

Lerka zasiedla obszar niemal całego kraju, ale nie wszędzie występuje równomiernie. Związana jest przede wszystkim z większymi kompleksami leśnymi, zwłaszcza suchymi borami sosnowymi. Siedliskiem występowania lerki są najczęściej obrzeża suchych borów i sosnowych zagajników o powierzchni przekraczającej na ogół 3 ha, śródleśne polany i poręby [Gromadzki M. (red.) 2004. Ptaki. Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. T. 8 (część II), s. 285].

Zagrożeniami istniejącymi dla dzięcioła czarnego są: sporty i różne formy czynnego wypoczynku rekreacji, uprawiane w plenerze, spowodowane przez człowieka zmiany

stosunków wodnych. Jako zagrożenia potencjalne wskazano: tereny zurbanizowane i zamieszkane oraz inne zmiany ekosystemu. Dla lutki nie stwierdzono zagrożeń istniejących. Jako zagrożenia potencjalne wskazano: zalesianie terenów otwartych, tereny zurbanizowane, tereny zamieszkane.

Na terenach objętych projektem planu ogólnego na obszarze Natura 2000 Puszcza nad Gwdą PLB300012 ustalono strefę otwartą (30SO), dla której ustalono dodatkowe profile: teren elektrowni słonecznej, teren zieleni urządzonej. Należy podkreślić iż w planie zadań ochronnych wyraźnie wskazano, iż zagrożenie stanowi zabudowa rozproszona wszelkiego typu (produkcja, osadnictwo, rekreacja), która niewłaściwie planowana skutkuje zmianami w krajobrazie oraz utratą siedlisk. Teren, na którym planowana jest zabudowa nie stanowi części zwartej jednostki osadniczej oraz obejmuje głównie rozległe tereny leśne. Realizacja ustaleń dodatkowego profilu funkcjonalnego na terenie ww. strefy otwartej może doprowadzić do zwiększenia antropopresji, co z kolei z dużym prawdopodobieństwem spowoduje obniżenie jakości siedlisk oraz żerowisk ww. gatunków.

Biorąc powyższe pod uwagę stwierdzono, że realizacja przedmiotowego projektu planu będzie znacząco negatywnie oddziaływać na ww. gatunki ptaków, będące przedmiotami ochrony obszaru specjalnej ochrony ptaków Puszcza nad Gwdą PLB300012.

Biorąc powyższe pod uwagę oraz mając na względzie przedmioty ochrony obszaru specjalnej ochrony ptaków Puszcza nad Gwdą PLB300012, należy rozważyć zmianę profilu dodatkowego dla ww. strefy planistycznej w obrębie ww. obszaru Natura 2000, a w szczególności nie przeznaczać jej pod teren elektrowni słonecznej.

Projekt planu ogólnego na obszarze specjalnej ochrony ptaków Nadnoteckie Łęgi PLB300003 ustala następujące strefy planistyczne:

- strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną SJ,
- strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową SZ,
- strefa usługowa SU,
- strefa produkcji rolniczej SR;
- strefa infrastrukturalna SI,
- strefa otwarta SO,
- strefa komunikacyjna SK.

Przedmiotami ochrony obszaru specjalnej ochrony ptaków Nadnoteckie Łęgi PLB300003 (zgodnie ze Standardowym Formularzem Danych znajdującym się na stronie internetowej www.crfop.gdos.gov.pl, data odczytu: 15.07.2025 r.) są następujące gatunki ptaków: gęś białoczelna *Anser albifrons*, gęś zbożowa *Anser fabalis*, bocian biały *Ciconia ciconia*, derkacz *Crex crex*, żuraw *Grus grus*, rycyk *Limosa limosa*, podróżniczek *Luscinia svecica*, kulik wielki *Numenius arquata*, siewka złota *Pluvialis apricaria*, czajka pospolita *Vanellus vanellus*.

Dla obszaru Natura 2000 Nadnoteckie Łęgi PLB300003 ustanowiono plan zadań ochronnych zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 20 czerwca 2017 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Nadnoteckie Łęgi PLB300003 (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2017 r. poz. 4760).

W planie zadań ochronnych zidentyfikowano następujące istniejące zagrożenia dla przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000: utrata żerowisk w wyniku: konserwacji rowów melioracyjnych przyspieszających odpływ wody z doliny, zasypywania starorzeczy i zagłębień terenu okresowo zalewanych wodą; zmniejszenie powierzchni siedlisk w wyniku lokalizowania w dolinie Noteci nowych plantacji wierzby energetycznej; płoszenie ptaków w wyniku polowań w czasie gromadzenia się ptaków na noclegowiskach; prace agrotechniczne (włókowanie,

koszenie łąk) prowadzone w okresie od 15 maja do 30 czerwca oraz koszenie łąk metodą od peryferii do środka; utrata żerowisk w wyniku zmian sposobu użytkowania gruntów oraz zmiana użytków zielonych na grunty orne lub lasy; płoszenie ptaków w wyniku presji wędkarskiej na starorzeczach i torfiankach; drapieżnictwem wrony siwej, kruka, lisa, dzika i norki amerykańskiej; utrata lub pogorszenie siedlisk lęgowych w wyniku: zmiany łąk na grunty orne, zasypywania starorzeczy i zagłębień terenu okresowo zalewanych wodą, konserwacji rowów melioracyjnych przyspieszających odpływ wody z doliny; płoszenie ptaków w wyniku presji wędkarskiej związane z wykorzystywaniem łąk i dróg gruntowych jako miejsca dojazdu do starorzeczy i Noteci; utrata żerowisk w wyniku: zwiększenia areалу upraw rolniczych, pogorszenia bazy pokarmowej na skutek intensyfikacji produkcji; śmierć lub uraz w wyniku kolizji z napowietrznymi liniami elektrycznymi i telefonicznymi; śmierć piskląt w wyniku zaplątania w przynoszone do gniazda sznurki z tworzywa sztucznego; śmierć lub uraz w wyniku kolizji z turbinami wiatrowymi projektowanymi w pobliżu doliny Noteci; utrata siedlisk lęgowych w wyniku zaniechania gospodarki łąkowo-pasterskiej; pogorszenie bazy pokarmowej w wyniku zanieczyszczenia wód.

Należy zaznaczyć, że w ww. planie zadań ochronnych wskazano także cele działań ochronnych. Jako działanie obligatoryjne wskazano ekstensywne użytkowanie kośne, kośno pastwiskowe lub pastwiskowe trwałych użytków zielonych oraz zachowanie siedliska lęgowego derkacza *Crex crex*, rycyka *Limosa limosa* i kulika wielkiego *Numenius arquata* położonego na trwałych użytkach zielonych. Wskazano jednocześnie, że działanie to dotyczy wszystkich trwałych użytków zielonych na terenie obszaru Natura 2000.

Derkacz jest gatunkiem zagrożonym w skali świata. W Polsce na niektórych obszarach występuje jeszcze dość licznie, jednakże szybkie przekształcenia użytków zielonych w grunty orne w krótkim czasie mogą spowodować znaczne zmniejszenie się krajowych zasobów tego gatunku. Gatunkowi zagraża w Polsce utrata siedlisk lęgowych w wyniku zmian reżimu hydrologicznego rzek, zmieniających częstość i długość zalewów w dolinach rzecznych oraz utrata siedlisk gniazdowych w wyniku zmniejszania się powierzchni ekstensywnie użytkowanych łąk i pastwisk w dolinach rzecznych (Zieliński P. 2004. Derkacz *Crex crex* L. 1758 [W:] Ptaki (cz. I). Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 — podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. T. 7 (część I), s. 298-301)

Rycyk gnieździ się na rozległych, podmokłych łąkach kośnych i pastwiskach w dolinach rzek. Stanowiska lęgowe z reguły są zalewane zimą lub wczesną wiosną, a późną wiosną charakteryzują się wciąż wysokim poziomem wody gruntowej. Preferuje płaty porośnięte wyższą (15–25 cm) roślinnością, w pobliżu płytkich rozlewisk (okresowo wypełnione wodą obniżenia wśród łąk, obrzeża otwartych starorzeczy, płycizny na brzegach koryta rzecznej). Unika sąsiedztwa krzewów, pojedynczych drzew, ściany lasu. Preferuje łąki o urozmaiconym składzie gatunkowym roślinności, graniczące z płacami pastwisk. Często zasiedla też pastwiska o niskiej obsadzie bydła. Spotykany również na torfowiskach niskich, turzycowiskach, a w dolinach rzecznych niekiedy gnieździ się nawet na płacach muraw kserotermicznych, jeżeli w pobliżu znajdują się dobre żerowiska (muliste płycizny w korycie rzeki czy zabagnione obniżenia podłoża). Unika terenów położonych w pobliżu uczęszczanych dróg, przede wszystkim dróg kołowych o dużym natężeniu ruchu. [W: Gromadzki M. (red.) Ptaki (część II). Poradniki ochrony siedlisk gatunków Natura 2000 — podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. T. 8].

Kulik wielki zasiedla rozległe kompleksy podmokłych, pozbawionych zadrzewień łąk i pastwisk, ostatnio wyjątkowo także pól, z niezbyt wysoką roślinnością, w szerokich dolinach dużych i średniej wielkości rzek lub w sąsiedztwie większych zbiorników wodnych. Zwykle preferuje krajobraz otwarty, unikając sąsiedztwa zadrzewień czy choćby pojedynczych grup drzew. Unika terenów nieużytkowanych rolniczo, z wyższą, niekoszoną roślinnością, a także kompleksów łąk przesuszonych i użytkowanych intensywnie. W okresie wędrówek zatrzymuje

się na otwartych plażach nadmorskich, mulistych brzegach rzek, spuszczonej stawach, słonych łąkach nadmorskich, kompleksach łąk, pastwisk i pól. W okresie zimowym najchętniej zasiedla wybrzeża, żerując na odsłanianych podczas odpływów plażach. (Gromadzki M. (red.). 2004. Ptaki. Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 — podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. T. 8 (część II), s. 112-116).

Tereny objęte projektem planu ogólnego na ww. obszarze Natura 2000 obejmują głównie tereny polno-łąkowe.

Na ww. terenach projekt planu ogólnego ustala strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową jednorodzinną (26SJ, 75SJ, 76SJ) oraz strefy otwarte (19SO, 9SO). Dla stref 26SJ, 75SJ, 76SJ jako dodatkowy profil strefy planistycznej ustalono teren zieleni naturalnej, teren lasu i teren wód. Natomiast dla stref 19SO i 9SO jako dodatkowy profil strefy planistycznej ustalono teren elektrowni słonecznej oraz teren zieleni urządzonej.

Strefy 26SJ, 75SJ, 76SJ obejmują głównie tereny niezabudowane i nieprzekształcone. Ponadto, na podstawie danych dotyczących trwałych użytków zielonych pozyskanych w 2024 r. z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa ustalono, że na ww. terenach znajdują się trwałe użytki zielone (TUZ) oraz trwałe użytki zielone wartościowe pod względem środowiskowym (TUZ cenny przyrodniczo). Zgodnie z informacjami zawartymi na stronie www.gov.pl/web/arimr/utrzymanie-trwalych-uzytkow-zielonych-tuz-w-tym-wyznaczonych-jako-wartosciowe-pod-wzgledem-srodowiskowym-tuz-c-17, obowiązkowa praktyka TUZ składa się z dwóch elementów:

- obowiązku utrzymania na poziomie gospodarstwa wyznaczonych trwałych użytków zielonych wartościowych pod względem środowiskowym (TUZ cenny przyrodniczo), położonych na obszarach Natura 2000, w tym obejmujących gleby torfowe i podmokłe, które wymagają ścisłej ochrony,
- utrzymywania w skali kraju powierzchni trwałych użytków zielonych na niezmiennym poziomie w stosunku do ich powierzchni ustalonej w roku referencyjnym (2015).

Przy czym utrzymanie TUZ, w tym wyznaczonych TUZ cennych przyrodniczo, wiąże się m.in. z zakazem zaorywania lub przekształcania wyznaczonych trwałych użytków zielonych wartościowych pod względem środowiskowym.

Mając na względzie charakter terenów, a także biologię i ekologię gatunków ptaków będących przedmiotami ochrony obszaru specjalnej ochrony ptaków Nadnoteckie Łęgi PLB300003, można z wysokim prawdopodobieństwem stwierdzić, że tereny, na których ustalono strefy 26SJ, 75SJ, 76SJ, stanowią potencjalne siedliska lęgowe i żerowania gatunków ptaków będących przedmiotami ochrony ww. obszaru Natura 2000, m.in.: derkacza (*Crex, crex*), rycyka *Limosa limosa* czy kulika wielkiego *Numenius arquata*.

Tut. organ zwraca uwagę, że obszary, na których zlokalizowano ww. strefy stanowią mozaikę siedlisk, w tym siedlisk polno-łąkowych oraz zadrzewień w obrębie użytków rolnych, co podnosi walory przyrodnicze analizowanego obszaru, i tworzy siedliska sprzyjające tworzeniu miejsc rozrodu i regularnego przebywania chronionych gatunków ptaków. Istnienie terenów niezabudowanych, nieprzekształconych umożliwia zachowanie ciągłości siedliskowej, utrzymanie równowagi ekosystemu. Wprowadzenie nowych zabudowań i coraz bardziej wzrastające przekształcenie terenu oparte na antropogenicznych zmianach środowiska, przyczyni się do zaburzenia stabilizacji procesów zachodzących w ekosystemie, odbywającej się stopniowo w trakcie postępującej sukcesji. Każda nowa zabudowa zwiększy presję na środowisko. Wprowadzenie planowanego zamierzenia z dużym prawdopodobieństwem spowoduje obniżenie jakości tych siedlisk co może uniemożliwić dalsze lęgi i żerowanie gatunków ptaków w tej części obszaru Natura 2000.

Zabudowa stref 26SJ, 75SJ, 76SJ w obrębie trwałych użytków zielonych jest sprzeczna z działaniami ochronnymi określonymi w planie zadań ochronnych ww. obszaru Natura 2000.

Poza tym, realizacja ustaleń dodatkowego profilu funkcjonalnego na terenie ww. stref otwartych przyczyni się do uszczuplenia lub całkowitego zniszczenia bazy potencjalnych miejsc, w których mogą bytować ww. gatunki ptaków. Ponadto realizacja prac związanych z lokalizowaniem obiektów OZE będzie wiązała się z wystąpieniem zagrożeń oraz naruszeniem działań ochronnych wskazanych dla w planie zadań ochronnych ustanowionym dla obszaru specjalnej ochrony ptaków Nadnoteckie Łęgi PLB300003.

Biorąc pod uwagę powyższe, w opinii Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu realizacja ustaleń stref 26SJ, 75SJ, 76SJ oraz realizacja ustaleń dodatkowego profilu funkcjonalnego (teren elektrowni słonecznej) na terenie stref 19SO i 9SO, w obrębie obszaru Natura 2000 Nadnoteckie Łęgi jest niezgodna z planem zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Nadnoteckie Łęgi PLB300003 i może znacząco negatywnie oddziaływać na cele i przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Nadnoteckie Łęgi PLB300003.

Biorąc powyższe pod uwagę oraz uwzględniając potencjalne siedliska przedmiotów ochrony obszaru specjalnej ochrony ptaków Nadnoteckie Łęgi PLB300003 wskazuję, że dla stref wielofunkcyjnych z zabudową mieszkaniową jednorodzinną 26SJ, 75SJ, 76SJ należy rozważyć zmianę strefy planistycznej, a dla stref otwartych 9SO, 19SO należy rozważyć zmianę profilu dodatkowego dla ww. strefy planistycznej, a w szczególności nie przeznaczać jej pod teren elektrowni słonecznej.

Projekt planu ogólnego na obszarze specjalnej ochrony ptaków Dolina Środkowej Noteci i Kanału Bydgoskiego PLB300001 ustala następujące strefy planistyczne:

- strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną SW,
- strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną SJ,
- strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową SZ,
- strefa usługowa SU,
- strefa produkcji rolniczej SR;
- strefa zieleni i rekreacji SN,
- strefa cmentarzy SC,
- strefa otwarta SO.

Zgodnie z SDF umieszczonym na stronie internetowej www.natura2000.gdos.gov.pl (data dostępu 17.07.2025 r.) przedmiotami ochrony obszaru specjalnej ochrony ptaków Dolina Środkowej Noteci i Kanału Bydgoskiego PLB300001 są: czapla biała *Egretta alba*, łabędź czarnodzioby *Cygnus bewickii*, łabędź krzykliwy *Cygnus cygnus*, kania czarna *Milvus migrans*, bielik *Haliaeetus albicilla*, derkacz *Crex crex*, żuraw *Grus grus*, siewka złota *Pluvialis apricaria*, podróżniczek *Luscinia svecica*, łabędź niemy *Cygnus olor*, gęś zbożowa *Anser fabalis*, gęś białoczelna *Anser albifrons*, krakwa *Anas strepera*, płaskonos *Anas clypeata*, łyska *Fulica atra*, czajka *Vanellus vanellus*, rycyk *Limosa limosa*, kulik wielki *Numenius arquata*, dziwonia *Carpodacus erythrinus*

Do największych zagrożeń wymienionych w SDF dla tego obszaru należą: presja urbanizacyjna, zwiększenie obszarów rolnych i intensyfikacja upraw, presja turystyczna, wypalanie roślinności i zanieczyszczenie wód.

Tereny objęte projektem planu ogólnego na ww. obszarze Natura 2000 obejmują głównie niezabudowane i nieprzekształcone tereny polno-łąkowe.

Na ww. terenach projekt planu ogólnego ustala strefy otwarte (29SO, 30SO), dla których jako dodatkowy profil strefy planistycznej ustalono teren elektrowni słonecznej oraz teren zieleni urządzonej.

Mając na względzie charakter terenów, a także biologię i ekologię gatunków ptaków będących przedmiotami ochrony obszaru specjalnej ochrony ptaków Dolina Środkowej Noteci

i Kanału Bydgoskiego PLB300001, można z wysokim prawdopodobieństwem stwierdzić, że tereny, na których ustalono strefy 29SO i 30SO, stanowią potencjalne siedliska lęgowe i żerowania gatunków ptaków będących przedmiotami ochrony ww. obszaru Natura 2000, m.in.: derkacza (*Crex, crex*), rycyka *Limosa limosa*, kulika wielkiego *Numenius arquata*, płaskonosa *Anas clypeata*. Ponadto, realizacja ustaleń profilu dodatkowego z dużym prawdopodobieństwem będzie oddziaływać na żerowiska gęsi, łabędzi oraz ptaków siewkowych.

Biorąc powyższe pod uwagę stwierdzono, że realizacja przedmiotowego projektu planu może znacząco negatywnie oddziaływać na ww. gatunki ptaków, będące przedmiotami ochrony obszaru specjalnej ochrony ptaków Dolina Środkowej Noteci i Kanału Bydgoskiego PLB300001.

Biorąc powyższe pod uwagę oraz uwzględniając potencjalne siedliska przedmiotów ochrony obszaru specjalnej ochrony ptaków Dolina Środkowej Noteci i Kanału Bydgoskiego PLB300001, wskazuję, że dla stref otwartych należy rozważyć zmianę profilu dodatkowego, w szczególności terenu elektrowni słonecznej.

Projekt planu ogólnego na specjalnym obszarze specjalnej ochrony siedlisk Ostoja Pilska PLH300045 ustala następujące strefy planistyczne:

- strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną SJ,
- strefa otwarta SO,
- strefa komunikacyjna SK.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 9 października 2023 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Ostoja Pilska PLH300045 (Dz. U. z 2023 r. poz. 2290) przedmiotami ochrony specjalnego obszaru ochrony siedlisk Ostoja Pilska PLH300045 są następujące siedliska przyrodnicze: 2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi (*Corynephorus, Agrostis*), 3140 Twardowodne oligo i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łąkami ramienic (*Charactera spp.*), 3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion, Potamion*, 3160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne, 3270 Zalewane muliste brzegi rzek z roślinnością *Chenopodium rubri p.p.* i *Bidention p.p.*, 4030 Suche wrzosowiska (*Calluno-Genistion, Pohllo Callunion, Calluno-Arctostaphylon*), 6120 Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*), 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*), 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*), 7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe), 7120 Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji, 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzeria-Caricetea*), 7150 Obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku *Rhynchosporion*, 7210 Torfowiska nakredowe (*Cladietum marisci, Caricetum buxbaumii, Schoenetum nigricantis*), 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk, 9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagetum*), 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum*), 9190 Kwaśne dąbrowy (*Quercion robori-petraeae*), 91D0 Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi Pinetum, Pino mugo-Sphagnetum, Sphagno girgensohnii-Piceetum*) i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne, 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe, 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*), 91T0 Sosnowy bór chrobotkowy (*Cladonio-Pinetum* i chrobotkowa postać *Peucedano-Pinetum*), 2 gatunki rośliny: lipiennik Loesela *Liparis loeselii*, sierpowiec błyszczący *Drepanocladus (Hamatocaulis) vernicosus*, a także następujące zwierzęta: bóbr europejski *Castor fiber*, czerwonończyk nieparek *Lycaena dispar*, kumak nizinny *Bombina bombina*, mopek *Barbastella barbastellus*, nocek Bechsteina

Myotis bechsteinii, nocek duży *Myotis myotis*, trzepla zielona *Ophiogomphus cecilia*, wydra *lutra lutra*, zalotka większa *Leucorrhinia pectoralis*.

Dla obszaru Natura 2000 Ostoja Pilska PLH300045 ustanowiono plan zadań ochronnych zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 18 stycznia 2023 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Pilska PLH300045 (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2023 r., poz. 667)

Zgodnie z ww. planem zadań ochronnych najważniejszymi zagrożeniami są m.in. odpady, wydeptywanie, nadmierne użytkowanie, obce gatunki inwazyjne, zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska, usuwanie martwych i umierających drzew, zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie, zanieczyszczenie wód powierzchniowych.

Celem działań ochronnych jest m.in. utrzymanie siedlisk przyrodniczych na określonej powierzchni, poprawa złego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych z zachowaniem odpowiednich poziomów wskaźników m.in. (gatunki charakterystyczne, gatunki ekspansywne roślin zielnych, obce gatunki inwazyjne), uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony.

Tereny objęte projektem planu ogólnego na ww. obszarze Natura 2000 obejmują głównie tereny niezabudowane i nieprzekształcone. Ponadto, na podstawie danych dotyczących trwałych użytków zielonych pozyskanych w 2024 r. z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa ustalono, że na ww. terenach znajdują się trwałe użytki zielone (TUZ) oraz trwałe użytki zielone wartościowe pod względem środowiskowym (TUZ cenny przyrodniczo).

Mając na względzie charakter terenów objętych projektem planu można stwierdzić, że ww. tereny, stanowią w większości potencjalne siedlisko przyrodnicze 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*).

Siedlisko przyrodnicze 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) to antropogeniczne, niżowe i górskie, wysokoproduktywne, bogate florystycznie łąki świeże, użytkowane kośnie. Siedliska te powstały w wyniku wycięcia lasów liściastych i zagospodarowania tych terenów jako łąki kośne. Koszone są zwykle dwa razy w roku oraz umiarkowanie nawożone. Najczęściej występują poza dolinami rzecznyymi. Nieraz spotyka się je w dolinach, ale wówczas porastają gleby odwadniane lub znajdują się poza zasięgiem wylewów rzeki. Ochrona tych siedlisk polega na zachowaniu różnorodności florystycznej łąk świeżych w wyniku stosowania dotychczasowych (ekstensywnych) form gospodarowania, odtwarzaniu zniszczonych łąk poprzez powrót do tradycyjnych metod gospodarowania, konserwacji zbiorowisk łąk świeżych polegającej na koszeniu i umiarkowanym ich nawożeniu. [Herbich J. (red.) Murawy, łąki, ziołorośla, wrzosowiska, zarośla. Poradnik ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. T. 3: 192-211].

Co, więcej zgodnie z informacjami zawartymi w Standardowym Formularzu Danych (SDF znajdującym się na stronie internetowej www.crfor.gdos.gov.pl – data dostępu 09.04.2025 r.), w pkt. 3, ppkt. 3.1, dla siedliska przyrodniczego 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) wskazano, że pokrycie dla obszaru Natura 2000 Ostoja Pilska PLH300045 tym siedliskiem wynosi 99,12 ha.

Na terenach łąk i nieużytków, projekt planu ogólnego ustala strefę otwartą (30SO), dla której jako dodatkowy profil strefy planistycznej ustalono teren elektrowni słonecznej oraz teren zieleni urządzonej. Realizacja ustaleń dodatkowego profilu funkcjonalnego na terenie ww. stref otwartych może doprowadzić do zniszczenia potencjalnego ww. siedliska przyrodniczego. Co więcej, należy zauważyć, że możliwość realizacji zieleni urządzonej na ww. obszarach może spowodować pojawienie się ekspansywnych gatunków obcych, które w przyszłości mogą przyczynić się do rozpoczęcia sukcesji na ww. terenach łąk i nieużytków.

Biorąc powyższe pod uwagę, stwierdzono, że nie można wykluczyć znacząco negatywnego oddziaływania na siedlisko przyrodnicze 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) będące przedmiotem ochrony specjalnego obszaru ochrony siedlisk Ostoja Pilska PLH300045.

Biorąc powyższe pod uwagę oraz mając na względzie przedmioty ochrony specjalnego obszaru ochrony siedlisk Ostoja Pilska PLH300045, należy rozważyć zmianę profili dodatkowych dla stref planistycznych 30SO, w szczególności nie przeznaczać ich pod tereny elektrowni słonecznych.

Projekt planu ogólnego na obszarze specjalnej ochrony siedlisk Dolina Noteci PLH300004 ustala następujące strefy planistyczne:

- strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną SJ,
- strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową SZ,
- strefa usługowa SU,
- strefa produkcji rolniczej SR;
- strefa otwarta SO,
- strefa komunikacyjna SK.

Przedmiotami ochrony specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolina Noteci PLH300004, zgodnie z załącznikiem nr 3 do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolina Noteci (PLH300004) (Dz. U. z 2018 r. poz. 1521), są następujące siedliska przyrodnicze: 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion*, *Potamion*, 3270 Zalewane muliste brzegi rzek z roślinnością *Chenopodion rubri* p.p. i *Bidention* p.p., 4030 Suche wrzosowiska (*Calluno-Genistion*, *Pohlio Callunion*, *Calluno-Arctostaphylon*), 6210 Murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea* i ciepłolubne murawy z *Asplenion septentrionalis* *Festucion pallentis*), 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*), 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletaria sepium*), 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*), 9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fageum*), 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*), 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*), 9190 Kwaśne dąbrowy (*Quercion robori-petraeae*), 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe, 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*), 9110 Ciepłolubne dąbrowy (*Quercetalia pubescenti-petraeae*). Zgodnie z załącznikami nr 4 oraz 5 przedmiotami ochrony są także następujące gatunki zwierząt oraz roślin: wydra *Lutra lutra*, kumak nizinny *Bombina bombina*, piskorz *Misgurnus fossilis*, czerwonończyk fioletek *Lycaena helle* oraz starodub łąkowy *Angelica palustris* (= *Ostericum palustre*).

Na podstawie wyników inwentaryzacji wykonanej przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej w 2010 r. oraz dokumentacji do planu zadań ochronnych specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolina Noteci PLH300004 (2013 r.) tutejszy organ ustalił, że na terenach objętych projektem planu ogólnego na ww. obszarze Natura 2000 znajdują się siedliska przyrodnicze 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion*, *Potamion* 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletaria sepium*), 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*), 9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fageum*), 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*), 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*), 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe, 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-*

Ulmetum), 9110 Ciepłolubne dąbrowy (*Quercetalia pubescenti-petraeae*) oraz gatunki zwierząt będące przedmiotami ochrony: wydra *Lutra lutra*, kumak nizinny *Bombina bombina*.

Siedlisko przyrodnicze 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion*, *Potamion* to naturalne jeziora i stałe niewielkie zbiorniki wodne oraz odcięte fragmenty koryt rzecznych z wolno pływającymi w toni wodnej makrofitami (*Potamion* i częściowo *Nymphaeion*), makrofitami zakorzenionymi w dnie oraz o liściach pływających (część *Nymphaeion*), a także prymitywnymi skupieniami drobnych roślin pływających po powierzchni wody (*Lemnetea*). Mezo–eutroficzne lub eutroficzne jeziora, drobne zbiorniki wodne i starorzecza stanowią ponad 95% wód stojących Polski. Zgrupowane są one głównie w obrębie pojezierzy: Mazurskiego, Pomorskiego, Wielkopolskiego, Łęczyńskiego – Włodawskiego i innych, choć licznie występują (zwłaszcza zbiorniki o mniejszej powierzchni) na terenie całego kraju. Pod względem hydrologicznym wykazują one olbrzymie zróżnicowanie – od zbiorników nieprzepływowych, do takich, gdzie dopływy i odpływy stanowią istotny procent w bilansie hydrologicznym. Wzrost antropopresji w zlewni zbiornika prowadzi do wzmożonego dopływu pierwiastków biogennych i allochtonicznej materii. Konsekwencją tego jest wzrost produkcji pierwotnej realizowanej przez fitoplankton, spadek przezroczystości wód i stopniowe wypieranie makrofitów. Intensywna sedimentacja obumierającego planktonu skutkuje powstaniem żyznych osadów dennych typu gytii detrytusowej. Gwałtownie zachodzące procesy rozkładu materii prowadzą do wyczerpywania zapasów tlenu rozpuszczonego w wodzie i gromadzenia się w strefie przydennej i osadach toksycznego dla roślin siarkowodoru. Istotnym czynnikiem warunkującym funkcjonowanie starorzeczy jest ich okresowy kontakt z wodami rzeczными, podczas których następuje przemywanie i wypłukiwanie osadów i „odmładzanie” zbiornika. Nadmierna eutrofizacja i hipertrofizacja prowadzi do zaniku zanurzonej roślinności wodnej. [Herbich J. (red.). 2004. Wody słodkie i torfowiska. Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. T. 2., s. 59-71].

Siedlisko przyrodnicze 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe obejmują nadrzeczne lasy: olszynki olszy szarej, olszowe, jesionowe, wierzby białej i kruchej oraz topoli białej i czarnej. Występują one w całej Polsce, przy czym miejscami są reprezentowane przez rozmaite podtypy. Wymienione lasy wykształcają się na glebach zalewanych wodami rzeczными, o wysokim poziomie wód gruntowych, głównie klasyfikowanych jako pobagienne lub napływowe aluwialne. Zgodnie z definicją należy tu kilka istotnie różniących się podtypów drzewostanów, a mianowicie od jesionowo-olszowych na obszarach źródlisk i związanych z nimi cieków, przez olszowe w dolinach szybko płynących rzek, olszyny nad wolno płynącymi strumieniami, górskie olszynki olszy szarej, po nadbrzeżne lasy wierzbowe i topolowe nad dużymi rzekami (...) Biotopy omawianej grupy mają wysoką wartość przyrodniczą. Jako podstawowy element nadrzecznych krajobrazów roślinnych mają wpływ na retencję wód i funkcjonowanie korytarzy ekologicznych sieci hydrograficznej. Wszystkie odznaczają się ponadprzeciętnym bogactwem związanej z nimi flory i fauny. [Herbich J. (red.) Lasy i bory. Poradnik ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. T. 5: 203-241].

Siedlisko przyrodnicze 6430 Ziołorośla górskie *Adenostylion alliariae* i ziołorośla nadrzeczne *Convolvuetalia sepium* obejmuje niewielkie płaty fitocenozy nieleśnych skradających się z eutroficznych, wysokich bylin, a na niżej także pnączy. Głównym czynnikiem warunkującym tworzenie się takiej roślinności jest duża wilgotność podłoża dostęp do światła oraz kamienistość podłoża i rzeźba terenu. Zaliczane tu również ziołorośla niżowe tworzą charakterystyczne zbiorowiska welonowe – czyli wąskie okrajki roślin czepnych pomiędzy nadrzeczными szuwarami, a zaroślami wiklinowymi oraz łęgami wierzbowymi w dolinach rzecznych. [Herbich J. (red.). 2004. Murawy, łąki, ziołorośla, wrzosowiska, zarośla. Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. T. 3., s. 171.]

Dla obszaru Natura 2000 Dolina Noteci PLH300004 ustanowiono plan zadań ochronnych zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 28 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Noteci PLH300004 (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2014 r. poz. 2924) zmieniony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 24 listopada 2015 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Noteci PLH300004 (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2015 r. poz. 7256).

W ww. zarządzeniu jako zagrożenia istniejące dla siedliska 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion*, *Potamion* wskazano: inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka, wydeptywanie, nadmierne użytkowanie, zanieczyszczenie wód powierzchniowych, brak zalewania, zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska, antropogeniczne zmniejszenie spójności siedlisk, zmiana składu gatunkowego (sukcesja), nagromadzenie materii organicznej. Jako zagrożenia potencjalne wskazano: wypas wędkarstwo.

Jako zagrożenia istniejące dla siedliska 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylin alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) wymieniono obce gatunki inwazyjne, regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych, inne zmiany ekosystemu. Zagrożeń potencjalnych nie wskazano.

Jako zagrożenia istniejące dla siedliska przyrodniczego 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) wskazano: koszenie/ścinanie trawy, zaniechanie/brak koszenia, zarzucenie pasterstwa, inne rodzaje praktyk rolniczych niewymienione powyżej, zalesianie terenów otwartych, sztuczne plantacje, inne rodzaje praktyk leśnych, niewymienione powyżej, ewolucja biocenotyczna, zmiana składu gatunkowego (sukcesja), nagromadzenie materii organicznej. Jako zagrożenia potencjalne wskazano: intensywne koszenie lub intensyfikacja, wypas intensywny, inne rodzaje praktyk rolniczych niewymienione powyżej, inne rodzaje aktywności człowieka związane z urbanizacją, przemysłem etc.

Jako zagrożenia istniejące dla siedliska przyrodniczego 9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fageum*) 9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fageum*) wskazano: gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji, usuwanie martwych i umierających drzew. Zagrożeń potencjalnych nie wymieniono.

Jako zagrożenia istniejące dla siedliska przyrodniczego 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*) wskazano: usuwanie martwych i umierających drzew. Zagrożeń potencjalnych nie wymieniono.

Jako zagrożenia istniejące dla siedliska przyrodniczego 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*) wskazano: gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji, usuwanie martwych i umierających drzew, obce gatunki inwazyjne. Zagrożeń potencjalnych nie wymieniono.

Jako zagrożenia istniejące dla siedliska przyrodniczego 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinosoincanae*) i olsy źródliskowe wskazano usuwanie martwych i umierających drzew, wędkarstwo, inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka, chirurgia drzewna, ścinanie na potrzeby bezpieczeństwa, usuwanie drzew przydrożnych, inwazyjne oraz inne problematyczne gatunki i geny, obce gatunki inwazyjne, regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych, zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska, antropogeniczne zmniejszenie spójności siedlisk. Zagrożeń potencjalnych nie wskazano.

Jako zagrożenia istniejące dla siedliska przyrodniczego 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*) wskazano: sztuczne plantacje, usuwanie podszytu, usuwanie martwych i umierających drzew, inne rodzaje praktyk leśnych, turystyka piesza, jazda konna i jazda na pojazdach niezmotoryzowanych, wydeptywanie, nadmierne użytkowanie, obce gatunki inwazyjne, inne zmiany w ekosystemie, ewolucja biocenotyczna, sukcesja. Zagrożeń potencjalnych nie wskazano.

Jako zagrożenia istniejące dla siedliska przyrodniczego 9110 Ciepłolubne dąbrowy (*Quercetalia pubescenti-petraeae*) wskazano: zmiana składu gatunkowego (sukcesja). Zagrożeń potencjalnych nie wskazano.

Jako zagrożenia istniejące dla kumaka nizinnego wskazano: inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka, regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych, zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska, nagromadzenie materii organicznej. Jako zagrożenie potencjalne wskazano inwazyjne oraz inne problematyczne gatunki i geny.

Jako zagrożenia istniejące dla wydry wskazano: intensywna hodowla ryb, intensyfikacja, wędkarstwo, chwywanie, trucie, kłusownictwo, inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka, chirurgia drzewna, ścinanie na potrzeby bezpieczeństwa, usuwanie drzew przydrożnych, zanieczyszczenie wód powierzchniowych, bagrowanie/usuwanie osadów limnicznych, regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych, pobór wód powierzchniowych na potrzeby rolnictwa, zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska, nagromadzenie materii organicznej. Jako zagrożenie potencjalne wskazano zabudowa rozproszona, przypadkowa schwywanie, inwazyjne oraz inne problematyczne gatunki i geny.

Tereny objęte projektem planu ogólnego na ww. obszarze Natura 2000 obejmują głównie tereny niezabudowane i nieprzekształcone. Ponadto, na podstawie danych dotyczących trwałych użytków zielonych pozyskanych w 2024 r. z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa ustalono, że na ww. terenach znajdują się trwałe użytki zielone (TUZ) oraz trwałe użytki zielone wartościowe pod względem środowiskowym (TUZ cenny przyrodniczo).

Na terenach ww. siedlisk przyrodniczych, projekt planu ogólnego ustala strefy otwarte 9SO, 19SO, 29SO, 30SO, dla których jako dodatkowy profil strefy planistycznej ustalono: teren elektrowni słonecznej i teren zieleni urządzonej, a także strefy otwarte 4SO i 6SO, dla których jako dodatkowy profil strefy planistycznej ustalono teren elektrowni wodnej i teren zieleni urządzonej. Realizacja ustaleń dodatkowego profilu funkcjonalnego na terenie ww. stref otwartych może doprowadzić do zniszczenia ww. siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków będących przedmiotami ochrony. Co więcej, należy zauważyć, że możliwość realizacji zieleni urządzonej na ww. obszarach może spowodować pojawienie się ekspansywnych gatunków obcych, które w przyszłości mogą przyczynić się do rozpoczęcia sukcesji na terenach siedlisk przyrodniczych 6430, 9170, 91E0 oraz 91F0.

Biorąc powyższe pod uwagę, stwierdzono, że nie można wykluczyć znacząco negatywnego na siedliska przyrodnicze będące przedmiotem ochrony specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolina Noteci PLH300004.

Biorąc powyższe pod uwagę oraz mając na względzie przedmioty ochrony specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolina Noteci PLH300004, należy rozważyć zmianę profili dodatkowych dla stref planistycznych 4SO, 6SO, 9SO, 19SO, 29SO i 30SO w obrębie ww. siedlisk przyrodniczych, a w szczególności nie przeznaczać ich pod tereny elektrowni słonecznych oraz tereny zieleni urządzonej.

W przypadku niepewności wystąpienia oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 zastosowanie ma tzw. „zasada przezorności”. Ww. zasada, zgodnie z art. 191 ust. 2

Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej i art. 6 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 54, z późn. zm.), nakazuje podjęcie działań zapobiegawczych zawsze wtedy, kiedy nie został dowiedziony brak negatywnych oddziaływań na środowisko. Wykazanie owego braku negatywnego oddziaływania jest przy tym obowiązkiem podmiotu, który zamierza podjąć określoną działalność. Szczególne znaczenie ta zasada ma w ochronie obszarów sieci Natura 2000. W tym zakresie była wielokrotnie podstawą wyroków Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (por. wyrok C-98/03, Komisja Europejska przeciwko Niemcom, [2006] ECR I-53). Należy stwierdzić, że jeżeli nie można wiarygodnie uzasadnić, że oddziaływanie jest nieznaczące, to należy przyjąć, że może być ono znaczące. Racjonalne wątpliwości co do ryzyka wystąpienia oddziaływania są przesłanką na rzecz dokonania oceny i zawsze interpretuje się je „na korzyść środowiska” a nie „na korzyść inwestycji” (por. Ocena planów i przedsięwzięć oddziałujących na obszary Natura 2000”. Wytyczne metodyczne dotyczące przepisów artykułu 6(3) i 6(4) Dyrektywy Siedliskowej 92/43/EKW. Komisja Europejska 2002 r.).

Kierując się zasadą przezorności stwierdzono, że realizacja ustaleń projektu planu ogólnego stanowi naruszenie art. 33 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, zgodnie z którym na ww. obszarze zabrania się, z zastrzeżeniem art. 34, podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności: pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, lub wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami. Ustalenia przedłożonego projektu planu ogólnego są również niezgodne z ustaleniami planów zadań ochronnych obowiązujących dla obszaru specjalnej ochrony ptaków Nadnoteckie Łęgi PLB300003 oraz obszarów specjalnej ochrony siedlisk Dolina Noteci PLH300004 i Ostoja Piłska PLH300045.

Na podstawie art. 24 ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym informuję, że uzgodnienie przedmiotowego projektu planu ogólnego będzie możliwe, w przypadku, gdy realizacja jego ustaleń nie będzie stwarzać możliwości wystąpienia znacząco negatywnego oddziaływania na cele i przedmioty ochrony obszarów specjalnej ochrony ptaków Puszcza nad Gwdą PLB300012, Nadnoteckie Łęgi PLB300003, Dolina Środkowej Noteci i Kanału Bydgoskiego PLB300001, obszarów specjalnej ochrony siedlisk Ostoja Piłska PLH300045 i Dolina Noteci PLH300004 oraz gdy nie będzie stwarzać możliwości naruszenia zapisów zarządzeń: Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 20 czerwca 2017 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Nadnoteckie Łęgi PLB300003 (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2017 r. poz. 4760), Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 28 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Noteci PLH300004 (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2014 r. poz. 2924, z późn. zm.), Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 18 stycznia 2023 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Piłska PLH300045 (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2023 r. poz. 667).

Biorąc powyższe pod uwagę orzeczono jak w sentencji.

Pouczenie

Na postanowienie niniejsze służy zażalenie do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska za pośrednictwem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia.

Regionalny Dyrektor
Ochrony Środowiska w Poznaniu
Marcin Nowak
(podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym)

Otrzymują:

1. Burmistrz Ujścia
2. aa.